

უსხო სიზჷვეზის განმარტება

1. ალგორითმი- ფრან. რაიმე ამოცანის ამო-
სახსნელად საჭირო მათემატიკური მოქ-
მედებათა ერთობლიობა
2. ალტრუიზმი – ფრან. მორალური პრინ-
ციპი, რომელიც გულისხმობს მისწრაფე-
ბათა დაძლევას და მოყვასზე უანგარო
ზრუნვას, სხვების კეთილდღეობისათვის
საკუთარი ინტერესების მსხვერპლად შე-
წირვას. მორალის თეორიაში ალტრუიზმი
შემოიგნა ო. კონტმა. მისი აზრით, საზო-
გადოების მორალური სრულყოფა შესა-
ძლებელია ალტრუისტული გრძნობების
გაღვიძებით.
3. ანთროპოლოგია- ბერძ. მეცნიერება, რო-
მელიც სწავლობს ადამიანის ბიოლოგიურ
ბუნებას, ადამიანის წარმოშობას.
4. ანთროპომეტრი- ხელსაწყო ადამიანის სხე-
ულის სიმაღლისა და პროპორციების გასა-
ზომად.
5. ანთროპომეტრია-ბერძ. anthropos-ადამი-
ანი-metreo-ვზომავთ. ანთროპოლოგიური
კვლევის ერთ-ერთი მეთოდი-ადამიანის სხ-
ეულის ნაწილების გაზომვა.
6. აპელირება-აპელაცია ლათ. უმაღლეს
სასამართლო ინსტანციაში გად-
აწყვეტილების გასაჩივრება
7. აპრიორი - ლათ. ცდისაგან დამოუკიდებ-
ლად, ცდის გარეშე იმთავითვე. საპირისპი-
როა აპოსტერიორი;
8. აპასტეროიდული - ფიზიკური გარემოდან
მოხვედრილი
9. არტეფაქტები- ლათ. ხელოვნურად გა-
კეთებული, შექმნილი.
10. ბიონიკა- ბერძ სიცოცხლე და ელექტრონ-
იკა- მეცნიერება, რომელიც სწავლობს
ბიოლოგიურ სისტემებსა და პროცესებს
საინჟინრო ამოცანათა გადასაწყვეტად,
მისი ერთ-ერთი პირველი ამოცანაა ისე-
თი ავტომატების შექმნა, რომლებიც ნერ-
ვული სისტემის მოქმედების იმიტაციას
მოახდენენ.
11. გაღვანური - ქიმიური რეაქციის შედეგად
მიღებული ელექტრული დენი. გაღვანური
ელემენტი- ხელსაწყო, რომელშიც ქიმი-
ური რეაქციის შედეგად მიიღება ელექ-
ტრული დენი;
12. გრაფიტაცია – ლათ. სიმძიმე, მატერიის
თვისება, რაც გამოიხატება სხეულთა ურთ-
იერთმიზიდულობით.
13. დეკლარირება- დეკლარაციით გამოსვლა,
ოფიციალური, სახეიმო გამოცხადება.
14. დედუქციური-ლათ. გამოყვანა მსჯელო-
ბის ხერხი, ზოგადი დებულებებიდან კერძო
დასკვნის გამოყვანა.
15. ევრისტიკული- ბერძ. ვპოულობ-გამოკე-
ლვისა და სწავლების ხერხები, რო-
მელთა მიხედვითაც ჭეშმარიტება უნდა
გამომჟღავნდეს სათანადო მისახვედრი
კითხვების დახმარებით.
16. ერგონომიკა- ბერძ. ერგო მუშაობა ნომოს
- კანონი. მეცნიერება, რომლის მიზანია
შეიქმნას ოპტიმალური სისტემა: “ ადამი-
ანი-მანქანა“ ბიოლოგიის, ფიზიოლოგიის,
ფუნქციური ანატომიის, ფსიქოლოგიისა
და ტექნიკურ მეცნიერებათა თანამედროვე
მიღწევების დახმარებით, გამოინახოს
შრომისა და ყოფაცხოვერების ყველაზე
უფრო კომფორტული პირობები.
17. ექსტრაპოლიცია- ლათ. გარეშე განახლე-
ბა, შეცვლა. სტატისტიკაში მოვლენის ერთ
ნაწილზე თვისების დაკვირვების შედეგად
მიღებული დასკვნების გაგრძელება მის
მეორე ნაწილზე;
18. ეგზისტენციალიზმი- მიმართულება, თა-
ნამედროვე ფილოსოფიაში მისი ძირით-
ადი თემაა, პიროვნების ბედ-იღბალი,
თანამედროვე სამყაროში, რწმენა და ურწ-
მუნოება სიცოცხლის აზრის დაკარგვა და
შექმნა.
19. ვარიომეტრი ლათ. Varius -სხვადასხვა,
ნაირ-ნაირი და ბერძ. Metreo-ვზომავ-ხელს-
წაწყო თვითმფრინავის ვერტიკალური სიწ-
ქარის გასაზომად.
20. ვირტუალური - წარმოსახვითი, წარმოდ-
გენითი, პირობითი გამოსახულება ან სამ-
ყარო.
21. ვერბალური - ლათ. სიტყვიერი, ზეპირი.
22. ვესტიბულური (ლათ.) - კარიბჭე. ვესტიბ-
ულარული აპარატი-ხერხემლიანი ცხოვე-

- ლის და ადამიანის შიგნითა ყურის ნაწილი, რომელიც აღიქვამს თავისა და სხეულის მდგომარეობის შეცვლას სივრცეში.
23. ვირტუალური - წარმოსახვითი, წარმოდგენითი, პირობითი გამოსახულება ან სამყარო.
 24. ინტერფეისი- უნიფიცირებული კავშირებისა და სიგნალების სისტემა, რომლის მეშვეობით კომპიუტერის მოწყობილობები ერთმანეთს უკავშირდება.
 25. იკონიკური – ბერძ. გამოსახულებითი.
 26. ინკვიზიტორი – ლათ. ითქმის ისეთ ადამიანზე, რომელსაც შეუძლია სხვა ტანჯოს, აწამოს.
 27. იმპრესიონიზმი- მიმართულება ხელოვნებაში, რომელიც შეიქმნა XIX საუკუნის მეორე ნახევარში საფრანგეთში. ცდილობდა გადმოეცა მხატვრის უფაქიზესი სუბიექტური განცდები, წუთიერი შთაბეჭდილებანი და განწყობილებანი. ფრანგი მხატვრის კ.რანეს ნახატის სახელწოდების მიხედვით "შთაბეჭდილება" (1874წელი)
 28. ინტენსიფიკაცია (ფრანგ) - რისამე ქცევა უფრო ხშირად.
 29. ინტერაქტიული (ლათ) - სინათლის სხვადასხვაგვარი გამოსხივება.
 30. ინტერფეისი - ადამიანსა და მანქანას შორის კავშირი.
 31. იმერსიულობა (ინგლ.) - ჩატვირთვა, ჩაძირვა.
 32. ინტერფერენცია (ლათ.) - ბგერითი,სინათლის ან ელექტრული ტალღების ურთიერთგაძლიერება ან შესუსტება ერთმანეთზე დამთხვევის დროს.
 33. ინველუცია - ლათ. შედგება 1. რაიმე ორგანოს აგებულების გამარტივება, უკუგანვითარება . 2. ბაქტერიების განვითარება გარკვეულ სასიცოცხლო პიორბებში.
 34. ინდუცირებული - ფიზიკური სიდიდე, რომელიც ახასიათებს ელექტრული წრედის მაგნიტურ თვისებებს.
 35. ინტელექტი (ლათ) - ადამიანის აზროვნების უნარი, გონება, ჭკუა გონებრივი განვითარების დონე.
 36. ინტენსიური (ლათ.) - დაძაბული, გაძლიერებული, უკეთესი შედეგის მომცემი.
 37. კონცეპტუალიზმი- ლათ. აზრი, ცნება – მიმართულება შუასაუკუნეების ფილოსოფიაში.
 38. კონსტანტაცია – ფრან. რისიმე დადგენა, რისიმე არსებობის დადასტურება.
 39. კოგნატები – ლათ – ძველი რომის სამართალში სისხლის ნათესავეები ქალის ხაზით, აგრეთვე სისხლით ნათესავეები საერთოდ.
 40. კუმულაცია- ლათ. დაგროვება სამკურნალო ან შხამიან ნივთიერებათა დაგროვება ორგანიზმში, მათი ხანგძლივად ხმარების გამო. ამ დაგროვების შედეგად ნივთიერების მოქმედების გაძლიერება.
 41. კინეტოზი (ლათ.) - კუნთების არათანაბარი შეკუმშვა.
 42. კინეტიკური – კინეტიკასთან დაკავშირებული კინეტიკა – ბერძ მამოძრავებელი, თეორიული მექანიკის დარგი, რომელიც მოიცავს დინამიკასა და სტატიკას.
 43. ლოგოთერაპია – ბერძ. ლოგოს სიტყვა, ტერაპია მედიცინის დარგი, რომელიც სწავლობს შინაგან სნეულებებს.
 44. ლაიტმოტივი – გერ. ძირითადი მოტივი (თემა) რომელიც დროდა დრო მეორდება მუსიკალურ ნაშრომებში.
 45. მიოგრაფია- ბერძ. კუნთების შეკუმშვითი მოქმედების რეგისტრაცია;
 46. მონოლითი – 1. რაც მონოლითს მთლიან ქვას წარმოადგენს. 2. შემჭიდროებული ერთსულოვანი. მაგ., მონოლითური კოლექტივი.
 47. მარკეტინგი -
 48. Modem - კომპიუტერული მოწყობილობა, რომელიც სატელეფონო სიგნალებს გარდაქმნის კომპიუტერისათვის გასაგებ სიგნალად, რის მიხედვით ის უკავშირდება გარე სამყაროს (ინტერნეტს).
 49. პარადიგმა- ბერძ. ნიმუში.
 50. პრეციზიული- ფრან. სიზუსტე-რაც დიდი სიზუსტით გამოირჩევა. მაგ. პრეციზიული ჩარხი.
 51. პერცეპტივო – მოტორული (მოტორული მოძრაობითი)
 52. პერცეფცია – ლათ. ობიექტური სამყაროს, სინამდვილის ასახვა გრძნობის ორგანოების საშუალებით, აღქმა
 53. პერცეფცია (ლათ.) - ობიექტური სამყაროს სინამდვილის ასხვა გრძნობათა ორგანოების მიერ.

54. პარადოქსი – ბერძ. არაჩვეულებრივი, მოულოდნელი უცნაური, აზრი, მსჯელობა, რომელიც მკვეთრად განსხვავდება საყოველთაოდ აღიარებულიდან, ეწინააღმდეგება საღ აზრს (ზოგჯერ, მხოლოდ ერთი შეხედვით).
55. პარაბოზი ბერძ. ახლოს სიცოცხლესთან.
56. პოლარიზაცია - ტალღების გავლა ერთ სიბრტყეში.
57. პიქტოგრაფია- ლათ. დამწერლობის უძველესი სახეობა. საგნების მოვლენების, მოქმედების გადმოცემა ნახატების საშუალებით. ხატოვანი დამწერლობა.
58. რედუცირება- ლათ. უკან დაბრუნება- 1. რთულის შეცვლა მარტივით; შემცირება. 2. ორგანოს აგებულების გამარტივება მისი შემცირება, ან სრული გაქრობა ფუნქციის დაკარგვის შედეგად.
59. რეცეპტორი (ლათ) - მიმღები, გრძნობადი ბოჭკოების დაბოლოება, რომელიც იღებს გაღიზიანებას.
60. რაკურსი (ფრანგ.) - ობიექტის გამოსახვა მხედველობის სხვადასხვა წერტილიდან.
61. რეპროდუქტიული- ლათ. ხელახლა გაწარმოვ-სხვადასხვა გამოსახულების (სურათი, ნახატი, ნახტქდი,მისთ.) ხელახლა გადაღება და გამრავლება ფოტოგრაფიული ან პოლიგრაფიული საშუალებით.
62. სოფისტები – ბერძ. ბრძენი, ცრუბრძენი, გამოგონებელი ფართო მნიშვნელობით– მახვილგონიერი, პრაქტიკულად გაწაფული მოხერხებული ადამიანები, ვიწრო მნიშვნელობით სიბრძნისა და მჭერმეტყველების მასწავლებლები, ფილოსოფოსები რომლებიც მოღვაწეობდნენ საბერძნეთში ძვ.წ მე –5 საუკუნის მეორე ნახევარსა და მე–4 საუკუნის პირველ ნახევარში მათ სიბრძნის მასწავლებლობა პროფესიად გაიხადეს. სოფისტებმა ფილოსოფიის კვლევის ცენტრში ადამიანი დააყენეს.
63. სემანტიკური - ბერძ. მნიშვნელობის მქონე (მნიშვნელობა სიტყვისა, გამოთქმისა).
64. სემასიოლოგია - ბერძ. მნიშვნელობა

- ენათმეცნიერების ნაწილი, რომელიც სწავლობს სიტყვათა და გამოთქმათა მნიშვნელობა.
65. სენსომოტორული – მოტორული მოძრაობითი. სენსორული – ლათ. გრძნობა, შეგრძნებაზე დამყარებული.
66. სენსორული- ლათ. გრძნობა, შეგრძნება, გრძნობის ორგანოებთან დაკავშირებული, შეგრძნებაზე დამყარებული, მგრძნობელობითი.
67. სპექტრი - ხილული სინათლის ფერები.
68. სტერეოტიპი ბერძ. მაგრად ანაბეჭდი – უცვლელად გამეორებული შაბლონური.
69. ფლუსტრაცია-ამაო ცდა, ჩაშლა დამთრგუნველი დაძაბულობის, მღელვარების სასოწარკვეთილების მდგომარეობა.
70. ფლუს- გერ. - მეტალურგიაში ნივთიერება, რომელსაც უმატებენ მაღანს დნობის დასაჩქარებლად და წილის წარმოსაქმნელად; მდნობი.
71. ჰუმანიზმი- ლათ. ადამიანური მსოფლმხედველობა, რომელიც განმსჭვალულია ადამიანის სიყვარულით, მისი ღირსების პატივისცემით. კაცთმოყვარეობა.
72. ჰერციპიენტი- ლათ. მიმღები, ინფორმაციის მიმღები პირი

ბამოყენებული ზიზიკური სიდიდეების ერთეულები

1. ჰერცი (ჰც) - რხევის და ბრუნვის სიხშირის ერთეული; 1 წამში შესრულებული მოძრაობათა რაოდენობა. (მეგაჰერცი /მგჰ, გიგაჰერცი/გჰც).
2. პასკალი (პა) - წნევის გამზომი ერთეული SI სისტემაში; 1პა=1კგ/კმ².
3. ქვანტი (უღუფა) - ელექტრომაგნიტური გამოსხივების რაოდენობა.
4. ბაიტი/წამი (ბაიტ/წმ) - ფოტორეცეპტორების ტევადობა.
5. ლუქსი - სინათლის სიკაშკაშის ერთეული.
6. ბალი(ბ) დეცი ბალი(დბ) - ხმოვანი სიგნალის ინტენსივობის საზომი ერთეული

გამოყენებული ლიტერატურა

1. ე. ბარათაშვილი, გ. ჯოლია, ნ. გაღახვარიძე, გ. ყურაშვილი. საინჟინრო-ეკონომიკური ფსიქოლოგია და ერგონომიკა თბ. 2013
2. ჯოლია გ., სეხნიაშვილი დ. ცოდნის ეკონომიკა და მართვა. თბ. 2010
3. სვანიძე ლ. ეკონომიკური ფსიქოლოგია. თბ., 2015წ. 4.
4. გ. ჯოლია, კრეატიული განვითარება, განათლება, ცოდნა, ქმედება. თბილისი, 2014
5. მამარდაშვილი მ. საუბრები ფილოსოფიაზე თბ. 1992 წ.
6. გაღახვარიძე ნ. "საბაზრო ეკონომიკა და ერგონომიკურ-ეკოლოგიური ფაქტორები სოფლის მეურნეობაში" საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე-2003. გვ. 568-569.
7. გაღახვარიძე ნ. შ. „ერგონომიკური-ესთეტიკური, ეკოლოგიური ფაქტორების გავლენა პროდუქციის სახმარ ღირებულებაზე რეგიონალიზმის კონტექსტში“ თბ. 2009.
8. ჩარკვიანი დ. ფსიქოლოგია ინდუსტრიულ ორგანიზაციებში (თეორია, კვლევა, პრაქტიკა), თბ., 2001
9. გ. ყურაშვილი „ერგონომიკის ძირითადი მიმართულებები მრეწველობაში და ერგონომიკურ დაპროექტებაში ეკონომიკური ეფექტიანობა“. სტუ, ჟურნალი ბიზნეს-ინჟინერინგი, N 4, 2014 წ.
10. გ. ყურაშვილი, ლ. კვარაცხელია, დ. ქარაზანაშვილი „საინჟინრო ფსიქოლოგია და ერგონომიკის მიზნები“. თსუ. შრომათა კრებული, 2015.
11. ტ. იოსებძე საინჟინრო ფსიქოლოგია , დამხმარე სახელმძღვანელო თბ. 2008
12. Volgin A.P. “პერსონალის მართვა საბაზრო ეკონომიკაში”, მოსკოვი, 1992 წ.
13. ვდოვინი კ.გ. “პერსონალი: როგორ მართოთ ორგანიზაცია”, მოსკოვი, 1993.
14. Vkhanskiy OS “სტრატეგიული მენეჯმენტი”, მოსკოვი, 1996.
15. ბარათაშვილი ე. ქუთათელაძე რ. ინოვაციების მენეჯმენტი, სახელმძღვანელო. სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი , თბ. 2008
16. ჯოლია გ. ეტიკეტი და ბიზნეს მოლიპარაკების ხელოვნება, 2006.
17. ნ.გაღახვარიძე, სოფლის მეურნეობაში ერგონომიკური და ეკოლოგიური ფაქტორების კომპლექსურად შესწავლის აუცილებლობა, ჟურნალი“ სოციალური ეკონომიკა” ნომბერი-დეკემბერი 2003წ.
18. Мунипов В. М., Зинченко В. П. Эргономика: человекоориентированное проектирование техники, программных средств и среды Учебник. М. Логос, 2001 .
19. Сеергеев С. Ф. Инженерная психология и эргономика. Учебное пособие М. Школьных технологий, 2012 г.
20. Смирнов Б. А. Душков Б. А. Космолинский Ф. П. Инженерная психология. Экономические Проблемы М. 2011.
21. Ломов Б. Ф. Человек и техника М. 1996.
22. Google Translate for Business: [Translator ToolkitWebsite Translator](#)
23. [About Google TranslateCommunityMobile](#)
24. [About GooglePrivacy](#)

ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“ – XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები.
რეგისტრირებულია თბილისის რეგიონული ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) მიერ.
რეგისტრაციის №19181.

რედაქტორის ტელ.: 2-36-51-16; 2-36-43-78; 599-33-53-92.

web: socialuri-economica.bpengi.com; www.socialuri-economica.ge

e-mail: social_economica@mail.ru; socialuri-economica@bpengi.com

გადაეცა ასაწყობად 10.12.20.

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 20.12.20.

სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი – 12.

ტექნიკური რედაქტორი და კორექტორი: ნანა სახეჩიძე

სტილური რედაქტორი: ბადრი ცხადაძე

კორექტორები: თინა ცისკარიშვილი, ნანა ბოლქვაძე

კომპიუტერული უზრუნველყოფა და დიზაინი: ასმათ ფიფია